

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Ndt/32/2017
Identifikačné číslo spisu: 4114010928
Dátum vydania rozhodnutia: 18. apríla 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4114010928.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika, sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského, v trestnej veci obžalovaného Bc. B. B. a spol., v konaní o návrhu predsedníčky senátu JUDr. Ruženy Sabovej o jej vylúčení v konaní, sp. zn. PK-1T/36/2014, na neverejnom zasadnutí dňa 18. apríla 2018, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 32 ods. 1 Tr. por. sudkyňa Špecializovaného trestného súdu v Pezinku JUDr. Ružena Sabová nie je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci proti obžalovanému Bc. B. B. a spol. vedenej pod sp. zn. PK-1T/36/2014.

O d ô v o d n e n i e

Dňa 14. novembra 2017 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložené oznámenie zaujatosti sudkyne JUDr. Ruženy Sabovej, predsedníčky senátu vo veci obž. Bc. B. B. a obž. B. B. vedenej na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. PK-1 T/36/2014, u ktorej možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre pomer k prejednávanej veci, podľa § 32 ods. 1 Tr. por. V odôvodnení svojho oznámenia o zaujatosti uviedla, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 4 To 3/2016, z 28.09.2017 prikázal vec, sp. zn. PK-1T/36/2014, prejednať a rozhodnúť v inom zložení senátu z dôvodu pochybností o nestrannosti zákonných sudcov senátu 1 T, ktorí rozhodli o prijatí vyhlásenia obž. B. o vine. Týmto rozhodnutím mali porušiť princíp prezumpcie nevinoty u obž. B.. Prípisom predsedu Špecializovaného trestného súdu z 23.10.2017, č. Spr 230/17, s poukazom na § 325 Tr. por. a platný Rozvrh práce - oddiel III Zastupovanie senátov, bola vec, sp. zn. PK-1T/36/2014, odstúpená na prejednanie a rozhodnutie senátu 2T. Podľa stanoviska č. 15 trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. apríla 2017, Tpj 11/2017, ktoré bolo vydané v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 2/2017, sudca, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní o prijatí vyhlásenia obvineného o vine podľa § 257 ods. 5, ods. 7 Tr. por. neporušil prezumpciu nevinoty vo vzťahu k inej osobe, ktorej sa týka neskôr prejednávaná obžaloba a ktorá sa mala podľa rozsudku vyhláseného na podklade naposledy označeného ustanovenia podieľať na trestnej činnosti obvineného (môže ísť aj o spoluobžalovaného v tom istom konaní). Taký sudca nie je vylúčený podľa § 31 ods. 1 Tr. por. Podľa článku 12 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky ľudia sú rovní v právach. Ako zástupca súdnej moci aplikuje a interpretuje právne normy prijaté zákonodarnou mocou tak, aby bol naplnený článok 12 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky a aby mali všetci rovnaké postavenie pred zákonom. Pritom rešpektuje prijaté stanoviská Najvyššieho súdu SR k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných

všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré limitujú sudcu pri interpretácii zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov práve v záujme naplnenia článku 12 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Z tohto pohľadu v otázke určenia zákonného sudcu vo veci, sp. zn. PK-1T/36/2014, je stanovisko č. 15 trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 5. apríla 2017, Tpj 11/2017, pre sudcu záväzné. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 To 3/2016, z 28.09.2017, ktorým boli zákonní sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodnutia tejto veci, vykladá a používa zákon a iné všeobecne záväzné právne predpisy v rozpore s jednotným výkladom. Podľa článku 48 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Z odôvodnenia uznesenia senátu, sp. zn. 4 To 3/2016, z 28.09.2017 usudzuje, že obžalovaní nevzniesli námietku zaujatosti zákonných sudcov, z čoho vyplýva, že rozhodnutie súdu o práve obžalovaných nebyť odňatý zákonnému sudcovi nepochádzalo z vôle obžalovaných a nevyplývalo z ich dispozíčného práva daného § 31 Tr. por. Pritom o ich ústavnom práve na zákonného sudcu súd rozhodol v jednoinštančnom konaní, bez možnosti uplatnenia opravného prostriedku. Vzhľadom na tieto skutočnosti rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 To 3/2016, z 28.09.2017 v časti podľa § 325 Tr. por. o prejednaní a rozhodnutí veci v inom zložení senátu vníma ako akt nesúlady s článkom 12 odsek 1 a článkom 48 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý z hľadiska účinnosti aktu aplikácie práva nemá vyvolávať právne následky. Zaznamenaný postup a rozhodovanie nadriadeného súdu nie je v súlade so záujmom na riadnom plnení úloh špecializovaného trestného súdu, pretože sú vytvárané také podmienky, aby na splnenie úloh bolo potrebné vynaložiť viac času, prostriedkov, energie, ako by bolo inak potrebné. Plnenie úloh na špecializovanom trestnom súde je tým sťažované a značnou mierou je tým znižovaná vážnosť a autorita sudcov špecializovaného trestného súdu. Zastáva názor, že v trestnej veci, sp. zn. PK-1T/36/2014, nie je zákonným sudcom i z toho dôvodu, že táto trestná vec po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu nebola prerozdelená do senátu 2T náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom, i keď podľa § 3 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov súdy sú povinné používať pri výkone súdnictva, najmä pri pridelení a prerozdeľovaní vecí programové a technické prostriedky schválené ministerstvom. Podľa § 51 ods. 4 písm. d/ tohto zákona náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom sa podľa rozvrhu práce alebo jeho zmeny prerozdeľujú už pridelené veci aj v prípade, ak bol zákonný sudca, ktorému bola vec pridelená, z konania a rozhodovania vo veci vylúčený. Uvedené skutočnosti jej bránia v prejednaní a rozhodnutí predmetnej trestnej veci. Podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“. V zmysle čl. 48 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Ide o významnú ústavnú zásadu, ktorú treba dôsledne zachovávať aj pri rozhodovaní o návrhoch na delegáciu podľa § 23 ods. 1 Tr. por. Delegácia veci v zmysle tohto ustanovenia je výnimkou z tejto ústavnej zásady a prichádza do úvahy iba vtedy, ak sú na to dané dôležité dôvody. Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Podľa prvej vety § 32 ods. 1 Tr. zák. ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť sudca alebo prísediaci, o vylúčení rozhodne nadriadený súd v senáte. Pokiaľ ide o posudzovaný návrh predsedajúca sudkyňa v ňom neuviedla žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vzbudiť podozrenie z nestranného, neobjektívneho alebo nezákonného rozhodovania v danej veci. Svojím oznámením o zaujatosti zo dňa 10. novembra 2017 v podstate vyjadrila svoj nesúhlas s postupom a rozhodnutím súdu vyššieho stupňa, t.j. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Hlavným a nosným argumentom namietajúcej sa sudkyne bola skutočnosť, že postup najvyššieho súdu, ako súdu odvolacieho tímu, že vec, sp. zn. PK-1T/36/2014, prikázal prejednať a rozhodnúť v inom zložení senátu z dôvodu pochybnosti o nestrannosti zákonných sudcov senátu 1T, nie je v súlade so záujmom na riadnom plnení úloh špecializovaného trestného súdu. Z uvedeného dôvodu zastáva názor, že nie je v tejto veci zákonným sudcom, a to aj z toho dôvodu, že táto vec nebola po vrátení z odvolacieho súdu prerozdelená do senátu 2T (v ktorom je predsedníčkou senátu) náhodným výberom, ale prípisom predsedu špecializovaného trestného súdu. Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov

(zakorenených úsudkov, či názorov, ktoré nie sú založené na spoľahlivom poznaní) alebo predpojatosti (subjektivismu, neobjektivismu, straníckosti). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, to je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku (Piersack v. Belgicko - rozsudok ESĽP z 1. októbra 1982). Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ale sa musí aj javiť, že je vykonaná (Delcourt v. Belgicko - rozsudok ESĽP zo 17. januára 1970, Saraiva de Carvalho v. Portugalsko - rozsudok z roku 1994 ...). Najvyšší súd uvádza, že namietajúca sa sudkyňa svojimi vecnými argumentmi nepreukázala skutočnosti o svojej predpojatosti, a preto nie je možné vysloviť, že sú dané predpoklady na zaujaté konanie a rozhodovanie, a tým existencia dôvodu na jej vylúčenie. Aj napriek skutočnosti, že predsedníčka senátu sa nestotožňuje s názorom vysloveným súdom vyššieho stupňa v uznesení, sp .zn. 4To/3/2016, zo dňa 28.09.2017, nie je možné chápať tento jej subjektívny nesúhlas ako zaujatosť, ktorá by jej zabráňovala nestranne rozhodnúť vo veci. K jej vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodovania veci by mohlo dôjsť len v tom prípade, a to celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, keby jej vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom a orgánom činným v trestnom konaní dosiahol takú intenzitu, že nebude schopná nezávisle a nestranne rozhodovať. Rozhodnutie o zaujatosti a následnom vylúčení sudcu nemôže byť založené na pocite nestotožnenia sa s rozhodnutím súdu vyššieho stupňa ani na skutočnosti, že trestná vec bola pridelená prípisom predsedu súdu a nie náhodnými elektronickými prostriedkami. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednávanom prípade splnené. Je pravdou, že podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, avšak podľa čl. 13 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky medzi základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom. Trestný poriadok umožňuje odňať vec zákonnému sudcovi postupom aj podľa § 325 Tr. por., podľa ktorého ak rozhodne odvolací súd, že sa vec vracia na nové prejednanie a rozhodnutie súdu prvého stupňa, môže súčasne nariadiť, aby bola prejednaná a rozhodnutá v inom zložení senátu. Z dôležitého dôvodu môže tiež nariadiť, aby ju prejednal a rozhodol iný súd toho istého druhu a toho istého stupňa v jeho obvode. Takéto rozhodnutie má rovnakú povahu ako rozhodnutia v zmysle § 22, § 23, § 31, § 280 ods. 1 a § 388 Tr. por.). Súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (senátu, ktorý rozhoduje o konkrétnom odvolaní), a to do skutkového ako aj procesného stavu. Viazanosť sa stráca len vtedy, ak sa zmení skutkový stav, resp. skutočnosti, za ktorých rozhodoval odvolací súd - senát. Keďže senát najvyššieho súdu rozhodujúci o námietke zaujatosti nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by zakladali zaujatosť menovanej sudkyne, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

